

మాండూకోపనిషత్తు

[ఆధర్వణ వేదం]

వ్యాఖ్యత

“ ఆభినవ వ్యాస ” , “ జాన ప్రపూర్ణ ”

శ్రీ దేవసెట్టి చలపతిరావు B.Sc[Ag]

వ్యవస్థాపకులు

ఆధ్యాత్మిక జాన వేదం :: చిలకలూరిపేట

Visit - WWW.SRICALAPATHIRAO.COM

Contact : +91 80085 39770 / 08647 254716

+91 98862 65225

ఈ ఉపనిషత్తు మంత్రములపై ప్రవచనములు వినడానికి, మంత్రములను చదివే విధానం తెలుసుకొనుటకు <http://www.srichalapathirao.com> ను దర్శించండి. లేదా CD కొరకు సంప్రదించండి.

D.చలపతిరావు. +91 80085 39770

DNVS ప్రవీణ్ +91 95388 58115

ఓం శ్రీగురుభ్యోనమః

మోక్షాకోపనిషత్తు - ఆధర్వణ వేదం

శాంతి పాఠం

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః

భద్రం పశ్యేమాక్షభి ర్యజత్రాః

స్థిరైరంగైః తుష్టువాం సస్తనూభిః

వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః |

స్వస్తి ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః

స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః

స్వస్తి సంతార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః

స్వస్తి నో బృహస్పతి ర్దధాతు ||

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

మం|| హరిః ఓం

ఓమిత్యే తదక్షర మిదగ్ం సర్వం

తస్యోప వ్యాఖ్యానం

భూతం భవద్ భవిష్యదితి సర్వమోంకార ఏవ ।

యచ్చాన్యత్ త్రికాలాతీతం తదప్యోంకార ఏవ ॥ (1)

మం|| సర్వం హేతద్ బ్రహ్మో అయమాత్మా బ్రహ్మ

సో2 య మాత్మా చతుష్పాద్ (2)

మం॥ జాగరిత స్థానో బహిష్కృజ్ఞః
 సప్తాంగ ఏకోనవింశతి ముఖః
 స్థూలభుక్ వైశ్వానరః ప్రథమః పాదః (3)

మం॥ స్వప్నస్థానో అంతః ప్రజ్ఞః
 సప్తాంగ ఏకోన వింశతి ముఖః
 ప్రవివిక్తభుక్ తైజసో ద్వితీయః పాదః (4)

మం॥ యత్ర సుప్తో న కంచన కామం కామయతే
 న కంచన స్వప్నం పశ్యతి తత్ సుషుప్తం
 సుషుప్త స్థాన ఏకీభూతః ప్రజ్ఞానఘన ఏవ
 ఆనందమయో హ్యననందభుక్ చేతోముఖః
 ప్రాజ్ఞః తృతీయః పాదః ॥ (5)

మం॥ ఏష సర్వేశ్వర ఏష సర్వజ్ఞ ఏషోఽస్త్ర్యామీ
 ఏష యోనిః సర్వస్య ప్రభవాప్య యౌహి భూతానాం ॥ (6)

శ్లో॥ బహిష్కృజ్ఞో విభుర్విశ్వో హ్యంతః ప్రజ్ఞస్తు తైజసః ।
 ఘనప్రజ్ఞ స్తథా ప్రాజ్ఞ ఏక ఏవ త్రిధాస్మృతః ॥ (1)

శ్లో॥ దక్షిణాగ్నిముఖే విశ్వో మనస్యస్తస్తు తైజసః ।
 ఆకాశేచ హృది ప్రాజ్ఞ స్త్రిధా దేహే వ్యవస్థితః ॥ (2)

శ్లో॥ విశ్వో హి స్థూలభుక్ నిత్యం తైజసః ప్రవివిక్తభుక్ ।
 ఆనంద భుక్తథా ప్రాజ్ఞః త్రివిధా భోగం నిబోధత ॥ (3)

శ్లో॥ స్థూలం తర్పయతే విశ్వం ప్రవివిక్తంతు తైజసమ్ ।
ఆనందశ్చ తథా ప్రాజ్ఞం త్రిధాతృప్తిం నిబోధత ॥ (4)

శ్లో॥ త్రిషు ధామసు యదోఽభ్యం భోక్తాయశ్చ ప్రకీర్తితః ।
వేదైత దుభయం యస్తు స భుంజానో న లిప్యతే ॥ (5)

శ్లో॥ ప్రభవః సర్వభావానాం సతామితి వినిశ్చయః ।
సర్వంజనయతి ప్రాణశ్చేతోఽ2 శూన్పురుషః పృథక్ ॥ (6)

శ్లో॥ విభూతిం ప్రసవం త్వన్యే మన్యంతే సృష్టిచింతకాః ।
స్వప్నమాయాసరూపేతి సృష్టిరన్యై ర్వికల్పితా ॥ (7)

శ్లో॥ ఇచ్ఛామాత్రం ప్రభోః సృష్టిరితి సృష్టౌ వినిశ్చితాః ।
కాలాత్ప్రసూతిం భూతానాం మన్యంతే కాలచింతకాః ॥ (8)

శ్లో॥ భోగార్థం సృష్టిరిత్యన్యే క్రీడార్థమితిచాపరే ।
దేవస్యైష స్వభావో2 యమాప్త కామస్యకా స్పృహో ॥ (9)

మం॥ నాంతః ప్రజ్ఞం న బహిష్ప్రజ్ఞం నోభయతః ప్రజ్ఞం
న ప్రజ్ఞానఘనం న ప్రజ్ఞం నా ప్రజ్ఞం ।
అదృష్టం అవ్యవహార్యం అగ్రాహ్యం అలక్షణం
అచింత్యంఅవ్యపదేశ్యం ఏకాత్మా ప్రత్యయసారం
ప్రపంచోపశమం శాంతం శివం అద్వైతం
చతుర్థం మన్యన్తే స ఆత్మా స విజ్ఞేయః (7)

శ్లో || నివృత్తే సర్వదుఃఖానామీశానః ప్రభురవ్యయః ।
అద్వైతః సర్వభావానాం దేవస్తుర్యో విభుః స్మృతః ॥ (10)

శ్లో || కార్యకారణ బద్ధౌ తా విష్యేతే విశ్వ తైజసౌ ।
ప్రాజ్ఞః కారణబద్ధస్తు ద్వా తౌతుర్యే న సిద్ధ్యతః ॥ (11)

శ్లో || నాత్మానం న పరాంచైవ న సత్యం నాపి చాన్మతం ।
ప్రాజ్ఞః కించన సంవేత్తి తుర్యం సత్సర్వ దృక్కుదా ॥ (12)

శ్లో || ద్వైతస్యాగ్రహణం తుల్యముభయోః ప్రాజ్ఞ తుర్యయోః ।
బీజనిద్రాయుతః ప్రాజ్ఞః సా చ తుర్యే న విద్యతే ॥ (13)

శ్లో || స్వప్ననిద్రాయుతా వాద్యౌ ప్రాజ్ఞస్త్వస్వప్ననిద్రయా ।
న నిద్రాం నైవ చ స్వప్నం తుర్యే పశ్యన్తి నిశ్చితాః ॥ (14)

శ్లో || అన్యథా గృహ్ణతః స్వప్నో నిద్రా తత్త్వ మజానతః ।
విపర్యాసే తయోః క్షీణే తురీయం పదమశ్నుతే ॥ (15)

శ్లో || అనాది మాయయా సుప్తో యదాజీవః ప్రబుధ్యతే ।
అజమనిద్ర మస్వప్న మద్వైతం బుధ్యతే తదా ॥ (16)

శ్లో || ప్రపంచో యది విద్యేత నివర్తేత న సంశయః ।
మాయామాత్రమిదం ద్వైతమద్వైతం పరమార్థతః ॥ (17)

శ్లో॥ వికల్పో వినివర్తేత కల్పితో యదికేనచిత్ ।
ఉపదేశాదయం వాదో జ్ఞాతే ద్వైతం న విద్యతే ॥ (18)

మం॥ సో2యమాత్మా అధ్యక్షరం ఓంకారో అధిమాత్రం
పాదామాత్రా మాత్రాశ్చపాదా అకార ఉకారోమకార ఇతి । (8)

మం॥ జాగరితస్థానో వైశ్వానరో అకారః ప్రథమా మాత్రా
ఆప్తేరాది మత్వాద్వా ఆప్నోతి హవై సర్వాన్ కామానాదిశ్చ
భవతి య ఏవం వేద॥ (9)

మం॥ స్వప్నస్థానః తైజస ఉకారో ద్వితీయామాత్రా
ఉత్కర్షాద్ ఉభయత్వాద్ వా ఉత్కర్షతి హవై
జ్ఞాన సంతతిం సమానశ్చ భవతి
నాస్యా బ్రహ్మాదిత్ కులేభవతి య ఏవం వేద ॥ (10)

మం॥ సుషుప్త స్థానః ప్రాజ్ఞః మకారః తృతీయ మాత్రా
మితేరపీ తేర్వా మినోతి హవై ఇదం సర్వం
అపీతిశ్చ భవతి య ఏవం వేద॥ (11)

శ్లో॥ విశ్వస్యాత్వవివక్షాయా మాది సామాన్య ముత్కటం ।
మాత్రా సంప్రతిపత్తౌ స్యాదాప్తి సామాన్యమేవ చ ॥ (19)

శ్లో॥ తైజస స్యోత్వ విజ్ఞాన ఉత్కర్షో దృశ్యతే స్ఫుటమ్ ।
మాత్రాసంప్రతిపత్తౌ స్యాదుభయత్వం తదావిధం ॥ (20)

శ్లో॥ మకారభావే ప్రాజ్ఞస్య మానసామాన్య ముత్కటమ్ ।
మాత్రాసంప్రతిపత్తౌ తు లయసామాన్యమేవ చ ॥ (21)

శ్లో॥ త్రిషుధామసు యస్తుల్యం సామాన్యవేత్తి నిశ్చితః ।
సపూజ్యః సర్వభూతానాం వంద్యశ్చైవ మహామునిః ॥ (22)

శ్లో॥ అకారోనయతే విశ్వ ముకారశ్చాపి తైజసం ।
మకారశ్చపునః ప్రాజ్ఞం నామాత్రే విద్యతేగతిః ॥ (23)

మం॥ అమాత్రశ్చతుర్థో అవ్యవహార్యః ప్రపంచోపశమః
శివో2ద్వైత ఏవమోంకార ఆత్మైవ
సంవిశత్యాత్మనా2త్మానం య ఏవం వేద ॥ (12)
ఇత్యుపనిషత్

శ్లో॥ ఓంకారం పాదశో విద్యాత్పాదా మాత్రా న సంశయః ।
ఓంకారం పాదశోజ్ఞాత్వా న కించిదపి చింతయేత్ ॥ (24)

శ్లో॥ యుంజీత ప్రణవే చేతః ప్రణవో బ్రహ్మ నిర్భయం ।
ప్రణవే నిత్యయుక్తస్య న భయం విద్యతే క్వచిత్ ॥ (25)

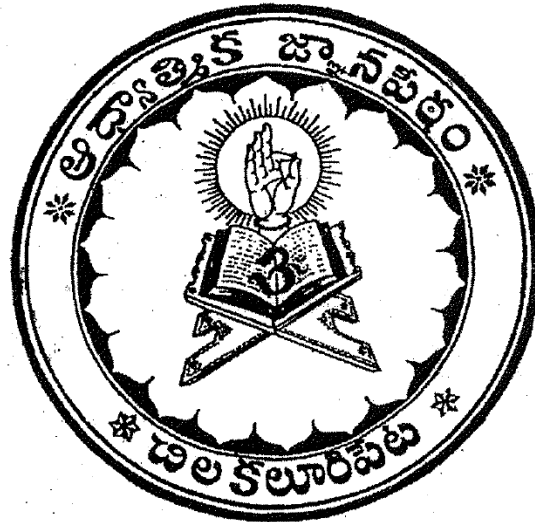
శ్లో॥ ప్రణవో హ్యపరంబ్రహ్మ ప్రణవశ్చ పరః స్పృతః ।
అపూర్వో2నంతరో 2బాహ్యో2నపరః ప్రణవో2 వ్యయః ॥ (26)

శ్లో॥ సర్వస్య ప్రణవో హ్యేది మధ్యమస్త స్త దైవ చ ।
ఏవం హి ప్రణవం జ్ఞాత్వా వ్యశ్నుతే తదనన్తరమ్॥ (27)

శ్లో॥ ప్రణవం హీశ్వరం విద్యాత్సర్వస్య హృది సంస్థితమ్ ।
సర్వవ్యాపినమోంకారం మత్వాధీరోన శోచతి ॥ (28)

శ్లో॥ అమాత్రో2 నస్త మాత్రశ్చ ద్వైతస్యోపశమః శివః ।
ఓంకారో విదితోయేన స మునిర్నేతరో జనః ॥ (29)

ఈ ఉపనిషత్తు మంత్రములపై ప్రవచనములు వినడానికి, మంత్రములను చదివే విధానం తెలుసుకొనుటకు <http://www.srichalapathirao.com> ను దర్శించండి. లేదా CD కొరకు సంప్రదించండి.

D.చలపతిరావు. +91 80085 39770

DNVS ప్రవీణ్ +91 95388 58115